

BỘ GIAO THÔNG VẬN TẢI

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 7035 /BGTVT-TCCB

Hà Nội, ngày 31 tháng 10 năm 2011.

Vy tra lời chất vấn của Đại biểu Quốc hội.

Kính gửi:

- Đại biểu Quốc hội Trần Văn;
- Trưởng đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Cà Mau;
- Ban Dân nguyện - Ủy ban Thường vụ Quốc hội;
- Ban Công tác đại biểu - Ủy ban Thường vụ Quốc hội;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- Bộ trưởng Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ;
- Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Bộ Giao thông vận tải đã nhận được chất vấn của Đại biểu Quốc hội Trần Văn, Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Cà Mau, tại văn bản số 03/CV-KH2 ngày 24/10/2011 của Văn phòng Quốc hội, với nội dung như sau:

Được biết Bộ Giao thông vận tải có kế hoạch sáp nhập các công ty hoa tiêu và hai Tổng công ty Đam báo hàng hải. Việc sáp nhập này trái với thông lệ quốc tế và các quy định của pháp luật hiện hành về hàng hải (Luật Hàng hải, Nghị định số 173/2007/NĐ-CP về tổ chức và hoạt động của hoa tiêu hàng hải), nếu không được chuẩn bị kỹ lưỡng, có thể ảnh hưởng tới hoạt động của hoa tiêu hàng hải trong bảo đảm "an ninh hàng hải, góp phần bảo vệ chủ quyền, thực hiện quyền chủ quyền và quyền tài phán của quốc gia".

Đề nghị Bộ trưởng cho biết rõ về kế hoạch trên, nhất là trong khi Thu tướng Chính phủ vừa có văn bản (số 1251/TTg-KTN ngày 27/7/2011) chỉ đạo thí điểm cơ phần hóa Xí nghiệp Hoa tiêu Vũng Tàu và báo cáo Chính phủ kết quả sau một năm thực hiện.

Bộ Giao thông vận tải xin trả lời các nội dung trên như sau:

I. Về ý kiến việc sáp nhập này trái với các quy định của pháp luật hiện hành về hàng hải:

Điều 170 Bộ luật Hàng hải Việt Nam, về tổ chức Hoa tiêu hàng hải quy định:

"1. Tổ chức hoa tiêu hàng hải là tổ chức cung cấp dịch vụ dẫn tàu biển ra vào cảng biển, hoạt động trong một vùng hoa tiêu hàng hải bắt buộc của Việt Nam.

2. Chính phủ quy định về tổ chức và hoạt động của hoa tiêu hàng hải."

Ngày 28/11/2007, Chính phủ ban hành Nghị định số 173/2007/NĐ-CP quy định về tổ chức và hoạt động của hoa tiêu hàng hải; ngày 21/6/2011, Chính phủ ban hành Nghị định số 49/2011/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung Điều 11 Nghị định số 173/2007/NĐ-CP. Theo quy định tại Nghị định số 173/2007/NĐ-CP:

- Điều 4, khoản 1 quy định: “Công ty hoa tiêu là doanh nghiệp 100% vốn nhà nước.”

- Điều 7 về quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của công ty hoa tiêu, khoản 1 quy định:

“1. Tổ chức cung cấp và đáp ứng đầy đủ nhu cầu cung cấp dịch vụ hoa tiêu hàng hải trong vùng hoa tiêu bắt buộc hoặc tuyến dẫn tàu được giao, bảo đảm chất lượng dịch vụ, an toàn hàng hải, an ninh hàng hải và phòng ngừa ô nhiễm môi trường theo quy định của pháp luật.”

- Điều 13. Tổ chức lại hoa tiêu hàng hải hiện có trực thuộc Cục Hàng hải Việt Nam: “Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải quyết định việc tách, sáp nhập các tổ chức hoa tiêu hàng hải hiện có thuộc Cục Hàng hải Việt Nam thành công ty hoa tiêu độc lập.”

Ngày 24/10/2011, Bộ trưởng Bộ GTVT ban hành Quyết định số 2399/QĐ-BGTVT và Quyết định số 2400/QĐ-BGTVT chuyển nguyên trạng các Công ty hoa tiêu hàng hải Khu vực I, V, VII, VIII, IX về làm đơn vị thành viên của Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải miền Nam; các Công ty hoa tiêu Khu vực II, III, IV, VI về làm đơn vị thành viên của Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải miền Bắc.

Việc chuyển nguyên trạng này không trái với các quy định của pháp luật vì các lý do sau đây:

1. Về vấn đề tổ chức:

Tại Điều 1 Quyết định số 2399/QĐ-BGTVT và Quyết định số 2400/QĐ-BGTVT của Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải quy định: “Các doanh nghiệp có tên trên là đơn vị thành viên của Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải, có tư cách pháp nhân, có quyền tự chủ trong hoạt động sản xuất kinh doanh, thực hiện các quyền và nghĩa vụ với Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải.”

Theo các Quyết định này, các Công ty Hoa tiêu hàng hải là đơn vị thành viên của Tổng công ty có tư cách pháp nhân.

Tại Bộ luật Dân sự, Điều 84 quy định về pháp nhân như sau:

“Một tổ chức được công nhận là pháp nhân khi có đủ các điều kiện sau đây:

1. Được thành lập hợp pháp.
2. Có cơ cấu tổ chức chặt chẽ.

3. Có tài sản độc lập với cá nhân, tổ chức khác và tự chịu trách nhiệm bằng tài sản đó.

4. Nhân danh mình tham gia các quan hệ pháp luật một cách độc lập.”

Chuyển về Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải nhưng các công ty Hoa tiêu hàng hải là đơn vị thành viên và vẫn có đủ 4 yếu tố của một pháp nhân: được thành lập hợp pháp, có cơ cấu tổ chức chặt chẽ, có tài sản độc lập, nhân danh mình tham gia các quan hệ pháp luật một cách độc lập. Nói một cách khác, về bản chất các công ty Hoa tiêu hàng hải khi chuyển về Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải là các đơn vị thành viên độc lập.

Đồng thời, cũng theo các Quyết định nêu trên của Bộ trưởng Bộ GTVT, các công ty Hoa tiêu hàng hải có quyền tự chủ trong hoạt động sản xuất kinh doanh. Như vậy, các Quyết định nêu trên không trái với quy định của Nghị định số 173/2007/NĐ-CP (Điều 13).

Ngoài ra, tại Quyết định số 14/2011/QĐ-TTg ngày 04/3/2011 của Thủ tướng Chính phủ ban hành tiêu chí, danh mục phân loại doanh nghiệp Nhà nước có quy định doanh nghiệp nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ đối với những doanh nghiệp hoạt động trong các ngành, lĩnh vực, trong đó có Bảo đảm an toàn hàng hải. Theo Quyết định số 1089/QĐ-BGTVT và Quyết định số 1099/QĐ-BGTVT của Bộ trưởng Bộ GTVT về việc thành lập các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải thì Công ty mẹ - Tổng công ty là công ty TNHH một thành viên do Nhà nước sở hữu 100% vốn điều lệ. Như vậy, các công ty Hoa tiêu hàng hải (thuộc Bộ GTVT trước đây) là doanh nghiệp 100% vốn nhà nước khi được chuyển nguyên trạng vào Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải thì Nhà nước vẫn sở hữu 100% vốn điều lệ và không trái với quy định tại Nghị định số 173/2007/NĐ-CP (Điều 4, khoản 1).

Đồng thời, khi chuyển các công ty Hoa tiêu hàng hải về Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải thì Bộ GTVT cũng đã giao cho Công ty mẹ các Tổng công ty thay mặt Bộ GTVT làm đại diện chủ sở hữu Nhà nước tại các công ty này. Theo Luật Doanh nghiệp và Nghị định số 173/2007/NĐ-CP (Điều 13), Bộ trưởng Bộ GTVT có thẩm quyền về tách, sáp nhập các công ty Hoa tiêu. Điều này hoàn toàn phù hợp với chủ trương hiện nay của Chính phủ về tái cơ cấu các doanh nghiệp do Nhà nước là chủ sở hữu.

2. Về cơ chế tài chính của công ty Hoa tiêu; thu, nộp và sử dụng phí hoa tiêu hàng hải quy định tại Nghị định số 49/2011/NĐ-CP (Điều 11):

Là đơn vị thành viên của Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải, các công ty Hoa tiêu hàng hải có tư cách pháp nhân (Điều 84, Bộ luật Dân sự). Khi đó, các công ty này vẫn phải chấp hành các quy định tại Nghị định số 49/2011/NĐ-CP về thu nộp, sử dụng phí hoa tiêu hàng hải... Như vậy, việc chuyển các công ty Hoa

tiêu hàng hải về các Tổng công ty cũng không vi phạm các quy định của Nghị định 49/2011/NĐ-CP.

II. Về ý kiến việc sáp nhập này trái với thông lệ quốc tế, có thể ảnh hưởng đến hoạt động của hoa tiêu hàng hải trong bảo đảm "an ninh hàng hải, góp phần bảo vệ chủ quyền, thực hiện quyền chủ quyền và quyền tài phán của quốc gia"

Tại Quyết định số 2399/QĐ-BGTVT và Quyết định số 2400/QĐ-BGTVT của Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải, Điều 2 khoản 4 quy định rõ: "Trong quá trình bàn giao hoạt động sản xuất kinh doanh của các đơn vị phải giữ ổn định đảm bảo tuyệt đối an toàn, an ninh hàng hải". Như vậy, Bộ Giao thông vận tải rất coi trọng vấn đề này và các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải, các công ty hoa tiêu hàng hải phải chấp hành nghiêm túc quy định trên của Bộ Giao thông vận tải.

Thực chất, hoạt động dẫn tàu của hoa tiêu hàng hải là hoạt động bao đảm an toàn hàng hải. Các hoa tiêu hàng hải được giao nhiệm vụ dẫn tàu phải bằng kiến thức, kinh nghiệm để dẫn tàu từ vùng đón trả hoa tiêu ra, vào cầu cảng, bến cảng, bảo đảm an toàn, an ninh hàng hải, phòng ngừa ô nhiễm môi trường, góp phần bảo vệ chủ quyền, thực hiện quyền chủ quyền, quyền tài phán của quốc gia.

Hoạt động của các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải với nhiệm vụ chính là bảo đảm an toàn hàng hải cho tàu thuyền Việt Nam và nước ngoài hành trình trên các vùng biển của Việt Nam, vào cảng biển Việt Nam bằng việc xây dựng, quản lý, vận hành và duy trì tình trạng hoạt động tốt của luồng cảng biển, hệ thống báo hiệu hàng hải, kịp thời công bố thông báo hàng hải khi xảy ra sự cố mất an toàn, an ninh hàng hải. Các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải cũng có trách nhiệm góp phần bảo vệ chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán của quốc gia trên trên biển bằng các nhiệm vụ xây dựng, quản lý, vận hành các đèn biển trên các đảo trong đó có Quần đảo Trường Sa để hướng dẫn tàu thuyền đi lại an toàn.

Như vậy, việc sáp nhập các tổ chức hoa tiêu hàng hải vào các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải làm cho nhiệm vụ dẫn tàu của hoa tiêu gắn chặt hơn với nhiệm vụ bảo đảm an toàn hàng hải của các Tổng công ty, 2 nhiệm vụ này bổ trợ cho nhau, kết hợp với nhau và đều là dịch vụ công ích. Hoa tiêu hàng hải giám sát, kiểm chứng khách quan về điều kiện thực tế của hệ thống luồng, báo hiệu hàng hải, kịp thời thông báo cho các đơn vị quản lý vận hành luồng hàng hải sửa chữa, khắc phục các sự cố, đồng thời, qua đó giúp cho việc dẫn tàu của hoa tiêu hàng hải được dễ dàng, thuận lợi và an toàn hơn. Công tác này càng hiệu quả, nhanh chóng, kịp thời và an toàn hơn nếu nằm dưới sự chỉ đạo, điều hành thống nhất của một tổ chức là Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải.

Về thông lệ quốc tế, tất cả các nước có tổ chức hoa tiêu hàng hải đều coi dịch vụ hoa tiêu hàng hải là một trong những dịch vụ bảo đảm an toàn hàng hải. Về hình thức tổ chức, tổ chức hoa tiêu có thể là Tổng công ty, công ty, hiệp hội do Nhà nước hoặc tư nhân thành lập, quản lý. Ví dụ: ở Singapore, tổ chức hoa tiêu trực thuộc Tổng công ty Cảng Singapore (PSA) (Tổng công ty này quản lý, khai thác cảng Singapore và các dịch vụ hàng hải trong đó có dịch vụ hoa tiêu). Mỗi một tổ chức hoa tiêu hoạt động trong một vùng hoa tiêu nhất định. Ngoài ra, không có công ước quốc tế nào quy định bắt buộc các tổ chức hoa tiêu phải trực thuộc một cơ quan quản lý nhà nước.

Theo quy định của Bộ luật Hàng hải Việt Nam, Bộ trưởng Bộ GTVT quy định về vùng hoa tiêu hàng hải bắt buộc cho các đơn vị hoa tiêu tổ chức dẫn tàu. Theo quy định của Nghị định số 173/2007/NĐ-CP, mỗi một công ty hoa tiêu được Cục Hàng hải Việt Nam giao 1 vùng hoa tiêu hàng hải bắt buộc hoặc một tuyến dẫn tàu trên cơ sở vùng hoa tiêu hàng hải bắt buộc do Bộ trưởng Bộ GTVT quy định. Cục Hàng hải Việt Nam thay mặt Bộ GTVT quản lý nhà nước về công tác hoa tiêu, tổ chức đào tạo, cấp giấy chứng nhận khả năng chuyên môn và giấy chứng nhận vùng cho hoa tiêu hàng hải.

Các công ty hoa tiêu khi chuyển về các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải, cá nhân hoa tiêu hàng hải phải chấp hành các quy định liên quan nêu trên. Như vậy, việc các công ty hoa tiêu hàng hải là đơn vị thành viên của các Tập đoàn, Tổng công ty đã có tiền lệ, không trái với với quy định của pháp luật Việt Nam và thông lệ quốc tế, không ảnh hưởng đến hoạt động cung cấp dịch vụ hoa tiêu hàng hải.

Hiện nay, việc triển khai thực hiện Nghị quyết của Ban Cán sự Đảng Bộ GTVT và quyết định của Bộ trưởng Bộ GTVT đã thông suốt, không ảnh hưởng tới hoạt động của hoa tiêu hàng hải, bảo đảm an ninh, an toàn hàng hải, góp phần bảo vệ chủ quyền, thực hiện quyền chủ quyền và quyền tài phán của quốc gia.

III. Về việc thí điểm cổ phần hóa Xí nghiệp Hoa tiêu Vũng Tàu

Hiện nay, có 03 doanh nghiệp cung cấp dịch vụ hoa tiêu hàng hải đang là đơn vị thành viên của các tập đoàn, tổng công ty, công ty (Công ty Hoa tiêu Tân Cảng thuộc Tổng công ty Tân Cảng Sài Gòn, Công ty TNHH một thành viên Hoa tiêu hàng hải VINACOMIN thuộc Tập đoàn Than - Khoáng sản Việt Nam và Xí nghiệp Hoa tiêu Vũng Tàu thuộc Công ty Dịch vụ và Vận tải biển Vũng Tàu).

Ngày 27/7/2011, Thủ tướng Chính phủ ban hành văn bản số 1251/TTg-KTN về việc cổ phần hóa Công ty Dịch vụ và Vận tải biển Vũng Tàu, trong đó cho phép thí điểm cổ phần hóa Xí nghiệp Hoa tiêu Vũng Tàu theo đề nghị của UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu. Mục 3 của văn bản trên ghi "Giao Bộ Giao thông vận tải theo dõi sau một năm thực hiện, sơ kết việc thí điểm cổ phần hóa Công ty Dịch vụ và Vận tải biển Vũng Tàu".

vụ và Vận tải biển Vũng Tàu có thực hiện dịch vụ hoa tiêu hàng hải và báo cáo Thủ tướng Chính phủ về kết quả thực hiện”.

Hiện nay, Công ty Dịch vụ và Vận tải biển Vũng Tàu (trong đó có Xí nghiệp Hoa tiêu Vũng Tàu) đang thực hiện cổ phần hóa. Mô hình này có thể nhân rộng hoặc điều chỉnh, thay đổi tùy thuộc vào kết quả tổ chức thực hiện. Nếu cần thiết, Bộ Giao thông vận tải sẽ đề xuất thay đổi các quy định của pháp luật về hoa tiêu hàng hải cho phù hợp với thực tiễn.

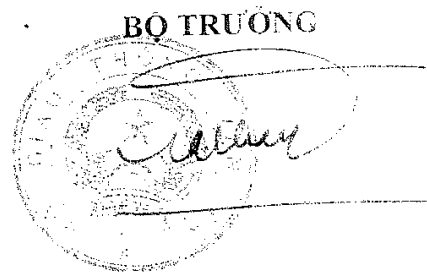
Vì vậy, sau một năm thực hiện, Bộ Giao thông vận tải sẽ tổ chức sơ kết đánh giá, tổng hợp báo cáo Thủ tướng Chính phủ theo đúng quy định tại văn bản số 251/TTg-KTN. Việc chuyển nguyên trạng các công ty Hoa tiêu hàng hải vào các Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải không ảnh hưởng đến việc thí điểm cổ phần hóa nêu trên.

Bộ Giao thông vận tải xin trả lời ý kiến chất vấn của Đại biểu Quốc hội.

Xin trân trọng cảm ơn. / *vt*

Nơi nhận:

- Nhặt tên;
- Các Thứ trưởng Bộ GTVT;
- Văn phòng Bộ;
- Vụ Pháp chế;
- Lưu: VT, TCCB (3b).

Đinh La Thăng